

Mozilla Firefox 1.0

***Ponència a les Jornades Obertes:
«Programari lliure la teva finestra al món»
Universitat Illes Balears, 03-12-2004***

(c) 2004 Benjamí Villoslada - benjami@bitassa.com – bitassa.com i .net
Llicència Creative Commons (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.0/>)

- 1. Què és Mozilla Firefox**
- 2. D'on ve**
- 3. Arquitectura**
- 4. Per què el vull**
- 5. Com aconseguir-lo**
- 6. Inconvenients**
- 7. Característiques**
- 8. Extensions i temes**
- 9. Com participar-hi**
- 10. Futur**

1. Què és Mozilla Firefox

- Navegador (la part Gecko)
- Client d'aplicacions web
- Plataforma de programació (la part XUL)

2. D'on ve

- De la línia cronològica del primer navegador gràfic: **1993** - Mosaic de Marc Andreessen i Eric Brina al NCSA (National Center for Supercomputing Applications) > **1994** Netscape Navigator > **1998** Projecte Mozilla > **2002** Mozilla Suite (Navegador + Email + USENET (News) + IRC + Editor HTML) > **2004** Mozilla Firefox 1.0 (Mozilla Thunderbird (correu, USENET (News) Feeds) com a producte separat encara no ha arribat a la 1.0).
 - Microsoft també ho pot dir que seu Explorer ve de l'arrel dels navegadors: NCSA va llicenciar la tecnologia del Mosaic a Spyglass Inc., que va fer el navegador que després Microsoft va comprar per crear el seu Explorer (3.0 el 1996, 4.0 1997, 5.0 1998, 6.0 2001).
 - Són Mozilla Firefox i IE cunyats? A totes les famílies n'hi ha un de trepa... ;-)
- **Història:**
 - **Fins el 1997**, Netscape Navigator és el navegador més usat a la llavors incipient Internet –i innovador enfront les versions 1 i 2 d'IE.
 - **1997**: MacOS, d'Apple, porta Explorer per mor dels acords entre Microsoft i Apple.
 - **1998**: Microsoft incrusta l'Explorer dins Windows 98.
 - Tot plegat fa que Netscape Navigator, de pagament, perdi gairebé tot el mercat. Microsoft és condemnada per abusar de la seva posició de monopoli (el judici antitrust), però tot plegat es va resoldre quan el mercat de Netscape Navigator ja estava perdut, el 22 de gener del 2002: <http://en.wikipedia.org/wiki/2002>.
 - **Març 1998**: en comptes de tancar la parada, a Netscape van tenir la idea (inspirada en el programari lliure) d'alliberar el codi font de la versió 4.7 del Navigator. Va servir per encetar el projecte Mozilla --era el nom en clau que tenia el Netscape Navigator i el nom de la mascota: un drac (inspirat en Godzilla).
 - El rescriuen des de zero per fer Gecko (interpreta els estàndards d'Internet:

HTML, CSS, XML, RDF, JavaScript...) i XUL (la part d'interfície).

- **5 de juny de 2002:** versió 1.0 de la Mozilla Suite.
- **15 de juliol de 2003:** el projecte Mozilla es converteix en fundació, amb l'ajuda d'AOL (que va comprar Netscape el 1999) –com GNU.org, que també és una fundació. La fórmula de fundació sense ànim de lucre de moment funciona. Permet rebre donatius (més de 500 ja) i vendre merchandising.
- La llicència és lliure, però diu que Netscape pot agafar el codi del projecte Mozilla per crear el seu navegador Netscape, que de tant en tant encara treu qualque versió basada en Mozilla (<http://wp.netscape.com/browsers/>).
- Tots els detalls: <http://en.wikipedia.org/wiki/Mozilla> i [http://en.wikipedia.org/wiki/Internet Explorer](http://en.wikipedia.org/wiki/Internet_Explorer)

3. Arquitectura

- XUL: XML-based User-Interface Language (es pronuncia *zool*) Per descriure interfícies d'usuari usant XML.
- El nom és en referència a la pel·lícula Caçafantasmes (Ghostbusters), on un fantasma que nom Zuul posseeix a la protagonista Dana (Sigourney Weaver) i diu "There is no Dana, only Zool". (Dana no existeix, només Zool)
En el cas del XUL, que usa XML per a definir interfícies en comptes de documents, els programadors tenen l'eslògan "There is no Data, only XUL" (Les dades no existeixen, només XUL). Es pot veure als documents XUL :

```
xmlns="http://www.mozilla.org/keymaster/gatekeeper/there.is.only.xul"  
benjami@itaca:~> grep -irl 'there.is.only.xul' ~/bin/firefox/  
(...)
```

- No entrem en detalls del XML, hi ha material per a una altre ponència. <http://www.w3.org/XML/> és un bon lloc on començar.
- **Avantatges:**
 - Es poden crear aplicacions sofisticades que funcionen a qualsevol plataforma (GNU/Linux, MacOS, Windows).
 - Es poden obrir i executar directament des d'Internet, com s'obren els webs. És el que es coneix com una Aplicació Web.
- Per saber-ne més, fins i aprendre a fer aplicacions XUL:
<http://www.xulplanet.com> , <http://www.mozilla.org/projects/xul/>

4. Per què el vull

- Tots:

- Per tenir un navegador modern, segur, estable, en constant evolució perquè no es tracta d'un producte, sinó d'una eina que forma part del coneixement de la humanitat.
- Microsoft, un pic ha aclaparat el mercat, ja no millora l'Explorer des de la 6.0 presentada el 2001.
- De client d'aplicacions web a mida que n'hi hagi (Amazon està preparant una botiga en XUL).

- Informàtics:

- Per crear aplicacions web que funcionin en totes les plataformes.
- Per instal·lar als ordinadors de les seves xarxes i evitar molts problemes de seguretat derivats de l'arquitectura feble del Microsoft Internet Explorer.
- Des dels forats importants descoberts i explotats aquest estiu, els experts recomanen usar Firefox:
 - L'anècdota del dia 25 de juny, està protagonitzada per Brent Houlahan, cap de tecnologia de NetSec (una empresa de seguretat informàtica, entrevistat aquells dies per mor del que estava passant): “Li he dit a la meva dona que es mantingui allunyada d'Internet mentre no sigui absolutament necessari i només per anar al web del banc”
(<http://breu.bulma.net/?l3986> (Cnet),
<http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/articles/A4850-2004Jun25.html>, <http://bulma.net/body.phtml?nIdNoticia=2050>).
 - Basta veure les visites a Mozilla.org des de l'estiu:
<http://mozilla.org/webalizer/> o la progressió de descàrregues del programa a <http://www.spreadfirefox.com> (o <http://www.difundefirefox.com/>, versió no oficial en castellà).

- Webmestres:

- Firefox respecta els estàndards i té una molt bona implementació dels CSS.

A les llistes de correu i llocs sobre CSS el deixen molt bé –i sovint es pregunta com fer què tal o qual cosa funcioni amb Explorer.

- Poden crear temes, una forma de promoció professional. El cas de Víctor Fernández, 23 anys, estudiant de la Universitat Politècnica de València, membre de PoLinux (grup d'usuaris de GNU/Linux de l'UPV) i col·laborador amb Nave (<http://nave.escomplinux.org>), el grup que tradueix Mozilla al castellà (<http://breu.bulma.net/?l3987> , <http://www.polinix.upv.es/mozilla/>). El seu cas reuneix tots els ingredients del que mou el programari lliure:
 - Si no t'agrada, pots canviar-ho.
 - Col·laborar amb l'especialitat / sensibilitat de cadascú.
 - Aprendre, experimentar, crear.
 - Compartir el que has fet, mostrar-ho.
 - Compartir el coneixement.
 - Ser útil (Firefox no li agradava tant com Mozilla, però porta el tema perquè li demanen).
 - Donar a conèixer una cosa que t'agrada i que has fet que sigui millor.
 - En Víctor ho explica així:

*“Me gusta que el escritorio sea homogéneo y los programas se vean más o menos igual (...) A parte de eso, **si conozco el software libre fue gracias a Mozilla**, así que **mi forma de agradecerlo fue meterme en NAVE y ponerme a ayudar, en mi caso haciendo instaladores de Mozilla en castellano.***

*Me puse a buscar a ver si había algún tema para Mozilla que le diera un aspecto coherente con el escritorio. Tras dos o tres días **no encontré nada**, y como había echado un vistazo a un pequeño tutorial sobre cómo hacer temas para Mozilla, **decidí leerlo** más tranquilamente e intentar hacerme el tema. Al principio costaba, lógicamente, pero he de confesar que **eso de cambiar un icono en el tema, lanzar Mozilla y ver que efectivamente ha cambiado y funciona es algo que engancha ;)***

*(...) Después, en febrero de este año, **me pasé a KDE 3.2 y con él al tema Plastik**. Así que ya que estaba, **me puse a trabajar en un Plastikzilla**, un tema con el mismo objetivo antes pero esta vez con un estilo distinto. En realidad no empecé desde cero sino que **aproveché gran parte del trabajo ya hecho**, así que en poco*

tiempo tuve listo el tema.

*Después de Plastikzilla, había gente que me pedía que **portara el tema a Firefox**. A mí Firefox no me convencía demasiado, pero viendo el interés creciente me puse en ello. Empecé a trabajar en Plastikfox en la party de Linuv que tuvo lugar en marzo. Imagínate, como buen friki no tenía otra cosa mejor que hacer que estar a las 4 de la mañana trabajando en un tema para Firefox ;)*

*(...) **Considero muy interesante** también la ventaja que supone poder tener Firefox **integrado** con el resto del escritorio, al menos estéticamente, **porque ayuda a Linux a difundirse** y facilita las cosas a los nuevos usuarios al tener un entorno más amigable y homogéneo. Creo que todos los que estamos en un LUG es porque **nos gusta el software libre y queríamos que lo usara todo el mundo**, y por ese motivo **estamos dispuestos a trabajar para conseguirlo**”*

5. Com aconseguir-lo

- A <http://www.mozilla-europe.org/ca/> hi ha les versions estables.
- Al peu de la plana <http://www.mozilla.org/developer/> hi ha enllaços cap a les versions “Nightly”. També es pot entrar directament al servidor FTP, allà hi ha més opcions (com un arxiu comprimit per GNU/Linux sense “Installer”, instal·lador, per qui ho vulgui fer a mà):
<http://ftp.mozilla.org/pub/mozilla.org/firefox/nightly/latest-0.11/>

6. Inconvenients

- No es veuen bé alguns webs pensats només per Microsoft Internet Explorer. Firefox no canviarà per adoptar instruccions pensades pel Explorer: ells respecten els estàndards de w3.org i Microsoft no –clar, pretenen ser ells, l'estàndard, per damunt de w3.org.
- A <http://www.browsehappy.com> intenten convertir el defecte en virtut, perquè en realitat ho és. El lloc està fet pel grup de professionals de webstandards.org, un col·lectiu –majoritàriament format per webmestres i informàtics-- que promocionen l'ús dels estàndards web a Internet.

7. Característiques

(entre parèntesi: els números d'arxiu de les captures)

- Bloca finestres emergents pop-ups (1, 2)
- Adreces d'interès actives (3,4)
- Cercador de text avançat (5, 6, 7)
- Navegació amb pestanyes (9, 10, 11)
- Gestor de baixades (12, 13)
- Mida de lletra configurable (14)
- Privadesa (15):
 - Fàcil de gestionar
 - Recorda contrasenyes i formularis
 - No admet ActiveX.
- Control del focus: el cursor està actiu per la plana web, com si la poguéssim editar (16).
- És fàcil revisar la configuració, per donar suport, veure què passa, editar fàcilment:
 - about:plugins (17)
 - about:config (18)

8. Extensions i temes

(entre parèntesi: els números d'arxiu de les captures)

- Finestra a Eines > Extensions (19)
- He fet una selecció d'extensions que tenen diferents configuracions i aspecte.
- **Web Developer:** Una barra d'eines i fins i tot un editor incrustat en funcions com editar CSS, que ho fa en temps real (20).
- **Web Developer:** Les extensions sovint tenen una entrada al menú Eines (21).
- **Flashblock:** no té configuració ni entrada al menú, simplement funciona (22).
- **All-In-One Gestures:** Una extensió complexa, amb moltes opcions de configuració, però molt útil. Es configura a la finestra Eines > Extensions, clic a l'extensió, botó Opcions (23).
- **Send To Kwrite** (o a l'editor que configurem). Imprescindible per qui fa treballs basats en el que va trobant per la xarxa. Es configura com All-In-One Gestures i permet dir l'editor i l'arxiu que cal anar omplint, que després podem obrir amb qualsevol altre programa (24, 25)
- **WeatherFox:** Va mostrant informació meteorològica resumida i detallada (26).
 - Basta un clic damunt per configurar, refrescar la informació, canviar de perfil (per si tenim varies poblacions) (27).
 - Té una configuració molt completa. A la pestanya Forecast es pot decidir quants dies d'informació volem i si del dia i la nit (28).
- Encara que la finestra Eines > Extensions (19) porta cap al web oficial, n'hi ha moltes més. El web oficial tampoc no té cercador. Una bona alternativa és cercar a Google: [solitaire firefox extension](#) em porta fins una plana on hi ha jocs (29).
- Si faig clic per instal·lar el “Minesweeper” diu que no, perquè és el primer pic que hi vaig i el lloc no està marcat com a segur (30).

- Després de trescar un poc i veure que són de refiar, faig clic a Opcions d'edició i els poso a la llista de llocs permesos (31).
- Torno a fer clic a l'enllaç, dins la plana, que instal·la el “Minesweeper” i ara sí (32).
- Estarà disponible en reiniciar el Firefox (33).
- En efecte, una aplicació XUL més en marxa (34).

- **Temes:**

- Estan devall una finestra assemblant a la de les extensions, al menú Eines > Temes, i es descarreguen de la mateixa manera. Descarregar temes i canviar-los és fàcil... aplica tot el que hem vist per les extensions (35).
- Els temes poden canviar moltíssim l'aspecte de tot plegat: des de la forma dels botons de les planes fins a la finestra de Preferències.

9. Com participar-hi

- Informàtics:

- Programant pel projecte.
- Creant extensions (és una forma de demostrar que s'en sap, això que en diuen “know how” en una cosa de futur).
- Participar en llistes de desenvolupadors per estar al dia i fer contribucions en forma d'idees.

- Webmestres:

- Fent temes (una forma de promoció).
- Divulgant entre els professionals i Internautes els avantatges que porta basar-se en un navegador que respecta els estàndard:
 - Qualitat dels CSS, planes més guapes.
 - Aconseguir una Internet més lliure, que no demana ser client de ningú per poder-s'hi moure.

- Tots:

- Avisant d'errors (<http://bugzilla.mozilla.org>).
- Amb les traduccions. La catalana a <http://www.softcatala.org/projectes/mozilla/>
- Apuntant-nos a llistes de correu per ajudar i aprendre.
- Fent donatius a la Mozilla Foundation, comprant “merchandising”: <http://www.mozillastore.com>
- Instal·lant-lo o explicant que existeix a qui encara no l'usa. No és militància, sinó una contribució a la diversitat –i possiblement us estaran agraïts pel cromó. Que un 90% usi Explorer serveix per que alguns perpetuïn el pensament únic en quant a navegadors: la excusa és que “la resta de navegadors no tenen gaire usuaris i no importa pensar en ells”. Es tracta de rompre aquesta excusa.

10. Futur

- Plans per la Plataforma Mozilla 2.0:
 - Que ho expliqui Brendan Eich, creador del JavaScript i que ara treballa a la Mozilla Foundation com a Lead Technologist i al Board of Directors:
 - SVG
 - Web Forms 2.0
 - XForms Basic
 - JavaScript 2.0
 - Programació amb Python, potser mitjançant Ximian Mono
 - Què és SVG, Web Forms 2.0... ? Al web d'en Brendan hi ha enllaços a tots els projectes:
<http://weblogs.mozillazine.org/roadmap/archives/005689.html>